

İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23337>

Özet

İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği, Rıdvan Kıran tarafından 2012 yılında yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş özgün bir ölçektir. Bu ölçek, ortaokul düzeyindeki öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik genel tutumlarının, ilgi düzeylerini ve algılarının bilimsel olarak ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, 3 alt boyuttan ve toplam 20 maddeden oluşmaktadır.

Ölçeğin geliştirme çalışmaları sırasında yapı geçerliliği için Açıklayıcı Faktör Analizi kullanılmış, güvenilirlik ise iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa ile incelenmiştir. Elde edilen yüksek KMO değeri (0.90) ve anlamlı Bartlett Testi sonucu ($p=0.000$), ölçeğin psikometrik açıdan sağlam bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçeği, beden eğitimi, spor dersi, ilköğretim, öğrenci tutumu, faktör analizi, güvenilirlik, Likert ölçeği.

Yazarlar

Rıdvan KIR.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ilköğretim ikinci kademe (ortaokul düzeyinde) öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik sahip oldukları tutumları detaylı ve güvenilir bir şekilde belirlemektir. Bu tutumların ölçülmesi, dersin içeriği, öğretim metodları ve öğretmen etkileşimlerinin öğrenci algısı üzerindeki etkilerini anlamak için kritik öneme sahiptir.

Geliştirme sürecinde, öğrencilerin derse olan ilgilerini, öğretmenlerine karşı geliştirdikleri tutumları ve ders saatlerine yönelik algılarının kapsayan üç temel boyutta veri toplama hedeflenmiştir. Elde edilen veriler, eğitim programlarının ve öğretmen yeterliliklerinin iyileştirilmesi için bir zemin sunmaktadır.

Yapı/Kavramsal Çerçeve

Ölçek, beden eğitimi dersine yönelik tutumu çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Yapılan faktör analizi sonucunda ölçeğin üç ana alt boyuttan oluştuğu saptanmıştır. Bu alt boyutlar, öğrencinin derse ve ilgili bileşenlere olan duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimlerini temsil etmektedir.

Derse İlgisi: Öğrencinin beden eğitimi dersine katılma isteği ve dersi sevme düzeyi.

Öğretmene Karşı Tutum: Öğrencinin beden eğitimi öğretmenin yaklaşımına ve ders içi iletişimine yönelik algıları.

Ders Saati: Öğrencinin dersin süresi, sıklığı ve zamanlamasına dair memnuniyet düzeyleri.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, Açılmayacak Faktör Analizi (AFA) kullanılarak incelenmiştir. Faktör analizine geçilmeden önce verilerin uygunluğu, örneklem yeterliliğini test eden Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi ve korelasyon matrisinin uygunluğunu test eden Bartlett Testi ile değerlendirilmiştir.

Elde edilen KMO değeri **0,90** olarak bulunmuştur. Bu değer 0,50'nin oldukça üzerinde olması, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun olduğunu göstermektedir. Ayrıca, korelasyon matrisinin birim matris olup olmadığını test eden Bartlett Testi sonucu ($p=0.000$) istatistiksel olarak anlamlı bulunmuş, bu da veriler arasında anlamlı korelasyonların varlığını ve faktör analizi yapılımasının uygunluğunu doğrulamıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak değerlendirilmiş ve bu amaçla Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin alt boyutlarının her biri için ayrı ayrı iç tutarlılık analizleri gerçekleştirilmiştir. Elde edilen katsayılar, ölçeğin tutarlı ve güvenilir olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik analizleri sonucunda alt boyutlara ilişkin Cronbach Alfa katsayıları şu şekildedir:

Faktör 1 (Derse İlgisi): **0,88**

Faktör 2 (Öğretmene Karşı Tutum): **0,80**

Faktör 3 (Ders Saati): **0,67**

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla uygulanan faktör analizi, ölçeğin 3 alt boyuttan oluştuğunu ortaya koymuştur. Analiz öncesinde yapılan KMO (0.90) ve Bartlett Testleri ($p=0.000$), verilerin faktörlemeye son derece uygun olduğunu göstermiştir.

Ölçek toplam 20 maddeden oluşmakta olup, bu maddeler üç faktör altında toplanmıştır: Derse İlgisi, Öğretmene Karşı Tutum ve Ders Saati. Bu faktör yapısı, öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının sadece ders içeriği ile değil, aynı zamanda öğretmen ve dersin fiziksel/zamansal düzenlemeleriyle de ilişkili olduğunu göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Tipi: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: 5'li Likert Ölçeği.

Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileri (Ortaokul öğrencileri).

Yaş Grubu: Genellikle 10-14 yaş aralığı.

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki ilköğretim ikinci kademe öğrenim gören öğrenciler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert derecelendirmesi kullanılmaktadır (1= Tamamen Katılmıyorum - 5= Kesinlikle Katılmıyorum). Ölçek, 3 alt boyut ve 20 madde içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Beden eğitimi tutumu, öğretmen tutumu, ders saati algısı, yapışmazlık, geçerliliği, KMO, Bartlett Testi, iç tutarlılık, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: ridvankr@yahoo.com

Yazma Adresi: Kırkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Tez Kaynağı).

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Ridvan Kıran 2012 yılında tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Ridvan Kıran ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ilkogretim-ikinci-kademe-ogrencilerinin-beden-egitimi-dersine-iliskin-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Kıran, R. (2012). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum ve davranışları (Yüksek lisans tezi). Kırkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırkkale.

Tez Kaynağı Bağılantısı: tez.yok.gov.tr

İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek, toplam 20 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır:

Derse ilgi, faktör

Öğretmene karşı tutum ve faktör

Ders saati

ARABPSYCHOLOGY.COM